ERFGOEDPLATFORM
GEMEENTE HEUMEN

NIEUWSBRIEF NR. 13

Erfgoedplatform Gemeente Heumen

Verslag Vergadering Erfgoedplatform Gemeente Heumen op 10 april 2014

1. Opening en Mededelingen
Om half acht heet Ben Boersema de 13 aanwezigen van harte welkom. De vergadering zal niet langer dan een uur duren omdat daarna een lezing volgt door landschapshistoricus Ferdinand van Hemmen.
Op uitnodiging van Leo Ewals zijn we te gast in het Ateliermuseum Jac Maris. De gastheer wordt op voorhand bedankt. Het ligt in de bedoeling om door te gaan met het vergaderen op locatie bij de leden van het Platform.
Er zijn drie afzeggingen: Henk Kuik van Museum De Muse, Loes Weber van Kadans en Marieke Hendriks van het gilde St. Salvator Mundi..
Voor uitgebreide informatie over de agenda van deze vergadering wordt tevens verwezen naar Nieuwsbrief 12.

2. Afspraken ALV van 25 november 2013
De 13 afspraken van 25 november worden doorgenomen.

1e. Vertegenwoordiger voor de adviesgroep zoeken voor de sectoren Gilden en Wijk-/Dorpsraden (Theo Noy).
Afspraak blijft staan.

2e. Overeenkomst van Samenwerking publiceren op de website (Loes Weber).
Uitgevoerd.

3e. Informatie vrijwilligerspolis op website (Petra Thijssen).
Petra checkt bij Loes.

4e. Overleg met Lage Hof over organisatie OMD 2014 (Ben Boersema).
Uitgevoerd. Zie agenda punt 4.

5e. Overleg met organisatoren Heumense Dag m.b.t. OMD 2014 (Harrie Joosten).
Uitgevoerd. In 2014 geen Heumense Dag. Volgende is voorjaar 2015.

6e. Overleg met Lage Hof over boerderijententoonstelling najaar 2014 (Ben Boersema).
Uitgevoerd. Zie agendapunt 3.

7e. Lezing door Rene van Hoften over het veer Nederasselt – Grave i.s.m. het Graafs Museum (Harrie Joosten).
In uitvoering. Wordt onderdeel van OMD 2014.

8e. Oprichting vereniging Erfgoedplatform Gemeente Heumen: afspraak met De Mul Zegger (Ben Boersema)
In uitvoering. Zie agenda punt 7.

9e. Logo Erfgoedplatform gebruiken voor website (Loes Weber/Harrie Joosten).
In uitvoering.

10e. Archeologische begeleiding Kuilseweg - Bosweg i.v.m. aanleg snelfietsroute overleggen met regioarcheoloog (Katja Zee)
In uitvoering. Regioarcheoloog geïnformeerd.

11e. Vogelvriendelijk snoeionderhoud maasheggen bespreken in werkgroep GROEN (Anneke Meijsen).
Uitgevoerd. Zie Nieuwsbrief nr. 12

12e. De 'dikke eik van Heumen' ontbreekt in de lijst van monumentale bomen. Bespreken in werkgroep GROEN (Anneke Meijsen).
In uitvoering. Verder bespreken met Gerrit Kesseler.

13e. Veel oude voetpaden zijn verdwenen of aan het openbaar gebruik onttrokken. Mogelijke acties bespreken in werkgroep GROEN (Anneke Meijsen).
Uitgevoerd. Zie Nieuwsbrief nr. 12.

Willeke Peters, Gerrit Kesseler, Leo Ewals, Jacques Pouwels

3. Werkplannen 2014

Coördinatieteam

Het werkplan heeft negen onderdelen. Ben Boersema licht toe.

a. Notariële oprichting
Zie agenda punt 7.

b. Subsidieaanvraag Rabo Coöperatiefonds en andere landelijke fondsen
Zie agenda punt 6.

c. Canon van Heumen
Lage prioriteit. Opzet maken, subsidie aanvragen en dan uitvoeren.
Oproep aan geïnteresseerden zich te melden.

d. Tentoonstelling "Tussen Maas en Waal, Ontwikkeling Landbouw en Boerderijen vanaf de late Middeleeuwen"
Zie Werkplan Werkgroep Rood.

e. Avond met spreker
Gebeurt vanavond door de komst van Ferdinand van Hemmen.

f. Lesbrief Heumens erfgoed voor de Basisscholen
Oproep aan geïnteresseerden zich te melden.

g. Excursie
Voorstellen zijn welkom

h. Open Monumenten Dag, 14 september, "Op Reis"
Zie agenda punt 4.

i. Lezing door Rene van Hoften over het veer Nederasselt – Grave
Zie agenda punt 4.

Werkgroep ROOD

Het werkplan heeft drie onderdelen. Ben Boersema en Petra Thijssen lichten toe.

a. De tentoonstelling "Tussen Maas en Waal. Ontwikkeling landbouw en boerderijen vanaf de Late Middeleeuwen" .
Zie agenda punt 5

b. Registratie van Karakteristieke panden in de gemeente Heumen (vervolg)
Verder werken aan registratie, controleren en uitbreiden met historische achtergrond-gegevens.

c. Advisering aan particulieren bij behoud van monumenten.
Hulp bieden aan particulieren; algemene richtlijnen geven voor het beheer en behoud; inzetten netwerken zoals het Gelders Genootschap; hulp bij het zoeken van subsidieregelingen.

Werkgroep GROEN

Het werkplan heeft zes onderdelen. Anneke Meijsen licht toe.

a. Hoogstam (fruit)boomgaarden
Onderzoek subsidie mogelijkheden

b. Maasheggen
Onderzoek naar uitbreidingsmogelijkheden

c. Kasteel Heumen
Onderzoek naar mogelijkheden om contouren zichtbaar te maken met speciale beplanting

d. Bloemrijke akkerranden
Onderzoek mogelijkheden

e. Bijdragen aan tentoonstelling "Tussen Maas en Waal. Ontwikkeling landbouw en boerderijen vanaf de late Middeleeuwen"
Thema: het boerenerf

f. Bijdragen aan Open Monumenten Dag (OMD)

Werkgroep IMMATERIEEL
Het werkplan heeft vier onderdelen. Namens Liesbeth Arts licht Piet van Casteren toe.

a. Naamsverandering werkgroep "Woord en Beeld"
b. Het inventariseren, verzamelen van publicaties en evenementen die in Woord en/of Beeld zijn vastgelegd over Overasselt en kerkdorpen. Deze data toegankelijk maken op websites
c. Het verzamelen van dialecten en het verzamelen van verhalen over de tweede wereldoorlog door het interviewen van ouderen. Geluidsopnamen, foto´s en boeken een plaats geven en vertonen in museum de Lage Hof
d. Uitbreiding van het werkgebied Overasselt met Heumen, Nederasselt en Malden. Voor Heumen en Malden wordt samengewerkt met Heemkunde Malden.

Met het verzamelen van verhalen is al begonnen.
Mogelijk komt er een bijdrage aan de OMD 2014 met verhalen over bedevaarten naar St. Walrick en Katwijk.
Voor de aanschaf van apparatuur voor het maken van geluidsopnamen is een "Vonkje" aangevraagd en gekregen.

Werkgroep ARCHEOLOGIE
Het werkplan heeft drie onderdelen. Katja Zee licht toe.

a. Herinrichting vitrines archeologische vondsten in het gemeentehuis
b. Bijdrage aan de herdenking van 70 jaar Market Garden met een collectie vondsten uit WOII
c. Documenteren van het archeologisch onderzoek van 1980 van het kasteel Heumen.

4. Open Monumenten Dag 2014
Het agrarisch museum de Lage Hof stemt er mee in dat de OMD voortaan door het Platform wordt georganiseerd.
Het OMD Comité gaat hiermee functioneren als de vijfde werkgroep van het Platform.
Het thema dit jaar is "Op Reis". Dit biedt talrijke mogelijkheden voor activiteiten op 14 september.

In Malden, Heumen, Overasselt en Nederasselt zijn lokale comités gevormd onder leiding van respectievelijk Petra Thijssen, Jos Gerrits, Piet van Casteren en Loes Weber. Het OMD Comité bestaat uit deze vier personen, aangevuld met Walter Elemans (Gemeente) en Harrie Joosten (vz).
Het voorlopige programma wordt de komende maanden verder uitgewerkt.

5. **Tentoonstelling**
De tentoonstelling "Tussen Maas en Waal. Ontwikkeling landbouw en boerderijen vanaf de Late Middeleeuwen" is ontwikkeld door het "Erfgoedstudiehuis Land van de Heerlijkheden". Deze tentoonstelling wordt uitgebreid met panelen en voorwerpen van onze boerderijen en is straks te zien in agrarisch museum De Lage Hof van 1 juni tot 1 september.
Het Erfgoedplatform, Heemkundekring Malden en de Lage Hof zijn de organiserende instanties.
De projectgroep bestaat uit Ben Boersema, Piet van Casteren, Bennie Arts, Petra Thijssen, Annemarie Punt en Anneke Meijsen. De groep wordt bijgestaan door Jolanda Praag van DLH.

Jan Paul Bevoort, Katja Zee, Ben Boersema, Petra Thijssen, Anneke Meijsen, Piet van Casteren

6. **Financiën**
De financiële armslag van het Erfgoedplatform is uiterst beperkt. We moeten werken met de eenmalige startsubsidie van de gemeente en een jaarlijks aan te vragen subsidie voor de OMD. Voor extra activiteiten zijn extra subsidies nodig. Op het initiatievenbudget van de gemeente wordt dit jaar een beroep gedaan door het aanvragen van enkele "Vonkjes".

Petra Thijssen geeft een toelichting bij onderstaande cijfers.

Overzicht inkomsten en uitgaven 2013

Inkomsten

Startsubsidie Gemeente Heumen	1.500,00
Cursus SIS	161,00
Vonkje OMD 2013	500,00
Bijdrage ALV 4 feb. 2013	25,90
Opbrengst boekjes OMD 2013	159,00
Opbrengst verkoop bulletins	32,00
Totaal	2.377,90

Uitgaven

Secretariaatskosten	21,99
Portokosten	53,34
Huur marktkramen OMD 2013	157,30
Drukkosten OMD 2013	295,20
Aanschaf materialen OMD 2013	315,00
Ontwerk logo EGH	121,00
Website	16,98
Representatiekosten OMD 2013	31,00
Vervoerskosten tentoonstelling	40,00
Saldo inkomsten en uitgaven	1.326,09
Totaal	2.377,90

Overzicht inkomsten en uitgaven 2014

Inkomsten

Subsidie Gemeente Heumen OMD 2014	767,00

Uitgaven

Huur zaal ALV	47,80
Website	17,48
Representatiekosten	11,75
Aanschaf tijdschrift Heemschut	7,50
Saldo per 1 april 2014	2.008,56

7. **Notariële oprichtingen en uitbreiding bestuur**

Het coördinatieteam wil in het najaar een subsidieaanvraag indienen bij het RABO Coöperatiefonds[1]. Contacten zijn reeds gelegd. Het Platform moet dan een juridische status hebben. Hierover zijn gesprekken gaande met Mul-Zegger. Dit bedrijf geeft een fikse korting aan het Platform op het normale tarief voor een notariële oprichting. Om de leden van het Platform maximale invloed te geven stelt het coördinatieteam voor NIET de stichtingsvorm, maar de verenigingsvorm te kiezen. De ALV stemt met dit voorstel in. De statuten zullen aan de najaarsvergadering worden voorgelegd.

Het huidige coördinatieteam bestaat uit 4 leden. Er wordt gestreefd naar uitbreiding met 1 of 2 personen. Leo Ewals is bereid gevonden tot het team toe te treden. De ALV stemt hier van harte mee in.

Het is belangrijk dat het coördinatieteam en de werkgroepen goed met elkaar samenwerken. Om een goede communicatie tussen team en werkgroepen te bevorderen, zal elk teamlid als contactpersoon voor een of meer werkgroepen optreden.

Met de vrijwillige molenaars van de Joannusmolen, Zeldenrust en Maasmolen lopen gesprekken over intensivering van de samenwerking met het Platform.

8. Rondvraag en sluiting

Anneke Meijsen wijst op een interessante serie brochures van het RCE onder de titel "Een toekomst voor …….". Deze zijn te vinden en te bestellen op de website www.cultureelerfgoed.nl. Exemplaren over molens en kastelen worden uitgedeeld..

Liesbeth Arts van de Werkgroep WOORD EN BEELD vertelt dat de werkgroep is begonnen met het opnemen van gesprekken met senioren. Een "Vonkje" is door de gemeente toegekend.

Namens Leo Ewals zegt Harrie Joosten dat de koffie en koekjes gratis zijn. De voorzitter dankt het Ateliermuseum voor dit mooie gebaar en de gastvrijheid.

Katja Zee laat weten dat het Archeologisch Depot in Nijmegen als vergaderlocatie kan dienen.

De vergadering wordt om 20:30 uur gesloten.

[1] Deadline 1 october

Mededeling na afloop van de vergadering
Het Platform beschikt over een beamer en DVD-speler. Deze zijn voor de leden beschikbaar bij het Ateliermuseum Jac Maris, Looistraat 57, 6582BB Heumen.
www.marishuis.nl,
E info@marishuis.nl. Deze apparatuur kan worden geleend bij Frans Wildenborg, T 024-3580151 of 06-17153553.

Afsprakenlijst

1e. Vertegenwoordiger voor de adviesgroep zoeken voor de sectoren Gilden en Wijk-/Dorpsraden (Theo Noy).
Afspraak blijft staan.

2e. Informatie vrijwilligerspolis op website (Petra Thijssen).
Petra checkt bij Loes.

3e. Archeologische begeleiding Kuilseweg - Bosweg i.v.m. aanleg snelfietsroute overleggen met regioarcheoloog (Katja Zee)
In uitvoering. Regioarcheoloog geïnformeerd.

Landschapshistoricus Ferdinand van Hemmen aan het woord

De ALV werd gevolgd door een lezing door landschapshistoricus Ferdinand van Hemmen met de titel:

"Een maalstroom die het verleden verbindt met de toekomst. Kansen voor de schat aan cultuurhistorie van de Gemeente Heumen"

In de uitnodiging werd de spreker als volgt aangekondigd:
Op 10 april houdt landschapshistoricus Ferdinand van Hemmen een presentatie over kansen om erfgoed duurzaam te behouden. Het is natuurlijk al heel mooi dat de Gemeente Heumen bezig is haar erfgoed, ook het immateriële, in kaart te brengen en dat stappen worden gezet om planologische bescherming te geven aan de plaatselijke cultuurhistorie. Prachtig dat het formeel gezien allemaal netjes wordt geregeld. Maar erfgoed kan in potentie zoveel méér losmaken in een gemeenschap. Het is namelijk van ons allemaal, we hebben er op de een of andere manier allemaal wat mee, omdat het ons raakt via een herinnering, de verhalen of een gezond eigenbelang. Ferdinand laat zien welke kansen er zijn om erfgoed echt productief te maken, door het in te zetten om saamhorigheidsgevoel binnen een gemeenschap te bevorderen, het unieke karakter van de woonomgeving te versterken, nieuwe economische dragers te ontwikkelen en om vanuit een identiteitsbesef te kijken naar een dynamische toekomst. Zo kan een maalstroom ontstaan die een hele gemeenschap meeneemt in het verbinden van het verleden met de toekomst. Belangrijk bij dit alles is het vinden van de juiste principes om de kansen die ontwikkeling biedt voor erfgoed te kunnen verzilveren. Ferdinand licht zijn betoog toe aan de hand van ervaringen met leerzame projecten elders en zoomt in op enkele voorbeelden in en rond Gemeente Heumen.

De spreker hield een meeslepend en inspirerend verhaal over de talrijke mogelijkheden in de gemeente Heumen om erfgoed te benutten voor haar inwoners:

- In deze globaliserende wereld is grote behoefte aan identiteit. Hier liggen kansen voor erfgoed. Het kan het welzijn en thuisgevoel van mensen vergroten. De erfgoedkaart van de gemeente moet een "Wij-Kaart" worden.

- De economische waarde van erfgoed wordt breed erkend. Het maakt een dorp, stad of regio interessant en aantrekkelijk voor vestiging van bedrijven en personen.

- Toerisme en recreatie profiteren van erfgoed op voorwaarde dat interessante plekken en gebouwen bezocht kunnen worden. Goede informatie in brochures, informatiepanelen e.d. zijn noodzakelijk. Een interactieve erfgoedkaart op het internet is een geweldig hulpmiddel.

- Ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw, wegenaanleg of grote plannen als "Ruimte voor de Rivier" kunnen bedreigend zijn voor erfgoed, maar kunnen ook kansen bieden om de kwaliteit van een gebied te vergroten.

- De geschiedenis en het erfgoed kunnen een beleving worden als heldere thema's of verhaallijnen worden gekozen. In de gemeente Heumen met zijn rijkdom aan landschappen en geschiedenis zijn veel mogelijkheden:

  - Het ontstaan van het landschap door Maas en Rijn
  - Regio als militair en economisch sleutelgebied
  - Regio als vruchtbare delta aan de Romeinse Limes
  - De rivierduinen van Heumen tot Bergharen als prehistorisch woongebied met grafheuvels, cultusplaatsen, kapellen en bedevaarten
  - Bedijking en inpoldering als rode draad in de Heumense geschiedenis
  - De 80-jarige oorlog (1568-1648) met de slag op de Mookerhei (1574), de Oranje Limes van Prins Maurits en de strijd om de stad Grave (1602) met de circumvallatielinie

Ben Boersema dankt Ferdinand van Hemmen

Colofon:
Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Erfgoedplatform Gemeente Heumen

Website www.erfgoedheumen.nl

Correspondentie:
Harrie Joosten
T 024-6221644
E harrie.f.p.joosten@freeler.nl

Ben Boersema
T 024-3580672
E b.r.c.a.boersema@hetnet.nl

Petra Thijssen
T 024-3582893
E fhthijssen@hetnet.nl

Anneke Meijsen
T 024-3656147
E ameijsen@planet.nl

Leo Ewals
T 0243554419
l.j.i.ewals@planet.nl

Loes Weber, webmaster
E loes.weber@gmail.com